

De Israëliëse auteur Zeruya Shalev zet haar personages in al hun kwetsbaarheid neer.

literatuur

Het hart van de familie, Zeruya Shalev;
uitg. Cossee, Amsterdam, 2012; ISBN 978 90 593 6368 7; 448 blz.; € 21,90.

Zoektocht naar gevende liefde

tekst Arie Kok
beeld Picture Alliance/DPA

Chemda Horowitz is moeder van een zoon en een dochter. Als ze oud geworden is en door een val in huis in het ziekenhuis belandt, worden de verhoudingen in haar gezin op scherp gezet. "Het hart van de familie" is de vierde roman van de Israëliëse auteur Zeruya Shalev. Haar eerste drie boeken werden internationale bestsellers.

De relatie tussen Chemda en haar dochter Dina is altijd koel en vijandig geweest. Zoon Avner is haar lieveling. Echtgenoot Elik is jong gestorven, toen ze nog maar net verhuisd waren uit de kibboets naar een flatje in Jeruzalem.

De verhaallijnen van Dina en Avner wisselen elkaar af in en vloeien aan het eind in elkaar over. Beide hoofdpersonen zijn op zoek naar zichzelf, naar liefde en aandacht. Dina zoekt het in de adoptie van een jongen uit Rusland. Ooit was ze zwanger van een tweeling. Het meisje Nizan overleefde, maar de andere vrucht—een jongen—niet. Als bij Dina de overgang inzet, speelt het verlangen

naar een zoon zo hoog op, dat ze tegen alle adviezen in een adoptieprocedure start. Ze zet alles op het spel om aan dit verlangen gehoor te geven, inclusief haar huwelijk en de relatie met haar dochter.

Avner zoekt de liefde in een platonische relatie met de minnares van een op jonge leeftijd overleden hoogleraar. De man lag naast Avners moeder in het ziekenhuis. Toen hij overleed, spoorde hij de minnares op via de rouwbijeenkomsten die werden georganiseerd.

De vrouw ontvangt hem bij zich thuis, laat zich door hem verzorgen. En hij luistert naar haar verhalen. Daar blijft het bij, aan meer lijkt Avner ook geen behoefte te hebben. Zijn huwelijk loopt ondertussen op de klippen, Avner trekt bij zijn moeder in.

Ondertussen wonen Nizan en Dina ook met regelmaat bij de oude Chemda. De zieke en geestelijk afwezige moeder krijgt zo onbedoeld de dominante rol die ze zo graag wil.

"Het hart van de familie" leest als een koud zwembad op een warme zomerdag. De eerste slagen zijn vervelend en moeizaam. Ben je er eenmaal door, dan blijf je er het liefst zo lang mogelijk in rondobberen. Shalev schrijft in lange en complexe zinnen, samengesteld uit korte zinnetjes en citaten, die ze met komma's aan elkaar verbindt. Aanhalingstekens gebruikt ze niet. Zo ontstaat een bepaalde

cadans waar je als lezer even in moet komen. Het duurt bovendien wel twintig pagina's voordat je een beetje begrijpt hoe de verhoudingen in het gezin liggen. Heb je doorgezet, dan gaan de personages voor je leven.

Zeruya Shalev is zelf geboren in een kibboets in Israël en later verhuisd naar Jeruzalem. Ze is afgestudeerd in de Bijbelwetenschappen en werkt als literair redacteur bij een uitgeverij. Ook adopteerde zij op latere leeftijd een zoon uit Rusland. In "Het hart van de familie" zijn deze autobiografische elementen terug te vinden. Het is een echte Israëliëse familieroman. Het leven heeft rafelranden, wat onverbloemd is opgeschreven. Shalev zet haar personages in al hun kwetsbaarheid en soms afstotelijkheid neer. Relaties zijn nooit vol rozengeur en maneschijn, ze kunnen niet met elkaar leven, maar ook niet zonder elkaar. Shalev werkt dat uitputtend uit en laat je als lezer daarbij alle zintuigen gebruiken. Ze vermijdt daarbij niet expliciete seksuele scènes, maar beperkt zich wel tot enkele uiterst korte scènes die binnen het huwelijk plaatshebben. Het verhaal wordt nergens plat, ook niet in het taalgebruik. Uiteindelijk draait dit boek om een oprechte zoektocht naar ware en gevende liefde, die uitmondt in een positief getoonzet en verrassende ontknoping. Dat maakt dit lijvige en soms stugge boek het lezen waard.

roman

Vrijgekocht, Marlene Banks;
uitg. Den Hertog, Houten, 2012; ISBN 978 90 331 2518 8; 326 blz.; € 20,90.

tekst Anne-Minke Hakvoort

"Marlene Banks, God's author". Met deze woorden profileert Marlene zich op haar website te midden van de lange rij Amerikaanse schrijvers van christelijke historische fictie. Ze noemt haar talent om te schrijven „a divine gift”, waarmee ze haar liefde tot God, het Evangelie en de christelijke principes naar buiten wil brengen. Een pretentieuze persoonlijke titel gekoppeld aan een goddelijk talent. Het is aan de lezer om te bepalen of Marlene Banks dit waarmaakt met haar debuutroman "Vrijgekocht".

Deze historische roman speelt zich af rond 1831. De entourage is de Nat Turner's Rebellion, de slavenopstand in Virginia onder leiding van Turner. Degene die wordt vrijgekocht is de mooie Ruth, een slavin die vanaf haar dertiende misbruikt is „voor de

fok." Ze komt terecht in het huishouden van Bodine, een zeer godvrezende vrije slaaf, die het als zijn opdracht ziet slaven te kopen om hun daarna hun vrijheid te geven. Tussen Bo en Ruth ontstaat een kwetsbare relatie. Kan Bo laten zien wat echte, geestelijke vrijheid is, om zo de diepgewortelde haat en wrok in Ruths hart te overwinnen? Of zijn de geheimen van Ruth te groot en te afschuwelijk voor zijn liefde?

Marlene Banks heeft haar best gedaan om de roerige periode voor de afschaffing van de slavernij in romanvorm te gieten. De onrechtvaardige levensomstandigheden van de zwarten leidden tot moord en doodslag onder leiding van Turner, maar leverde niet de felbegeerde vrijheid op. "Vrijgekocht" laat zien dat echte vrijheid alleen bij Jezus is te vinden, voor zowel slaven als vrijen.

opvoeding

Saar en Jop praten over seksualiteit,
Arjet Borger (tekst) en Marieke ten Berge (illustraties);
uitg. Ark Media Amsterdam, 2012; ISBN 978 90338 3216 1; 30 blz.; € 12,95.

tekst Sarina Brons-van der Wekken

In het tweede boekje dat schrijfster Arjet Borger en illustrator Marieke ten Berge over Saar en Jop maakten, is de juf zwanger. Dat roept vragen op bij het tweetal en leidt tot grappige misverstanden. Saar en Jop praten over seksualiteit met moeder en zo wordt duidelijk dat alleen bij vrouwen kinderen in de buik kunnen groeien en dat dit niet in een ei gebeurt.

Op een eenvoudige en aansprekende manier horen Saar en Jop hoe hun lichaam zal veranderen bij het groter worden en hoe kinderen ontstaan als papa en mama van elkaar houden. De auteur doet dit vanuit christelijk perspectief: God heeft het allemaal zo bedacht en vindt mannen en vrouwen allebei even mooi.

De tekst bij het voortplantingsverhaal is summier gehouden, zodat ouders zelf kunnen kiezen welke extra

informatie ze hun kinderen willen geven. De illustraties verbloemen daarentegen juist weinig.

Borger licht desgevraagd toe dat ze van mening is dat bloot er in het gezin bij hoort en dat je er in de privésfeer ontspannen mee om mag gaan. Pas als je goed weet wat iets is en wat het waard is, kun je het beter beschermen, is haar opvatting.

Vandaar de uitgebreide illustraties van zowel de binnen- als de buitenkant van het lichaam. Dit zal voor kinderen die in de fase zijn dat ze allerlei dingen gaan ontdekken heel informatief zijn. Ook ziet de lezer een vader en moeder onbekommerd toilet maken terwijl ze net uit de douche komen en nog niet gekleed zijn. Wat mij betreft had er hier wel iets meer aan de verbeelding overgelaten kunnen worden.

Het boekje is geschreven voor kinderen van 4 tot 7 jaar.